

Recenzja

dorobku naukowego, dydaktycznego, organizacyjnego i popularyzatorskiego
pani dr Renaty Dźwigoł
ubiegającej się o stopień doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych,
w dyscyplinie językoznawstwo

1. Najważniejsze fakty z życiorysu zawodowego Habilitantki

Życie zawodowe pani dr Renaty Dźwigoł związane jest z Uniwersytetem Pedagogicznym im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. W 1992 roku na uczelni tej (wtedy Wyższej Szkole Pedagogicznej im. Komisji Edukacji Narodowej) ukończyła studia filologii polskiej, osiem lat później (już na Akademii Pedagogicznej im. KEN) uzyskała stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa. Podstawą była rozprawa doktorska *Polska ludowa terminologia mitologiczna* napisana pod kierunkiem prof. dra hab. Tadeusza Szymańskiego, która w nieco zmienionej formie pt. *Polskie ludowe słownictwo mitologiczne* została opublikowana w 2004 r. przez Wydawnictwo Naukowe Akademii Pedagogicznej w Krakowie. Od momentu ukończenia studiów Habilitantka zatrudniona jest w Instytucie Filologii Polskiej swojej uczelni, początkowo jako asystent, potem adiunkt w Katedrze Języka Polskiego, a następnie, do dzisiaj, w Katedrze Lingwistyki Kulturowej i Komunikacji Społecznej. Pani dr Dźwigoł prowadziła różnorodne zajęcia z zakresu językoznawstwa na studiach stacjonarnych, niestacjonarnych i podyplomowych, zarówno na kierunku filologia polska, jak i kulturoznawstwo i wiedza o mediach oraz logopedia. Jak wynika z jej dorobku naukowego, od czasów studenckich zafascynowana jest słowiańską etnologią i ludowymi wierzeniami, co stało się podstawą rozbudowanych badań etnolingwistycznych.

2. Ocena osiągnięć naukowych w obszarze nauk humanistycznych

Pani dr Renata Dźwigoł jest autorką jednej monografii (*Polskie ludowe słownictwo mitologiczne*, Kraków 2004), będącej zmodyfikowaną wersją jej rozprawy doktorskiej, czterdziestu jeden artykułów (37 po uzyskaniu stopnia doktora), publikowanych zarówno w czasopiśmie, jak i pracach zbiorowych, pięciu recenzji, jednego sprawozdania z konferencji naukowej. Jest też współredaktorką sześciu tomów wydanych przez Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji

Narodowej w Krakowie. Brała czynny udział w dwudziestu dziewięciu ogólnopolskich i międzynarodowych konferencjach naukowych. Większość jej publikacji sytuuje się w obrębie lingwistyki kulturowej i etnolingwistyki. Wszystkie cechują się wielką rzetelnością, skrupulatnością dokumentacyjną i niezwykle uporządkowaną kompozycją.

a) Ocena cyklu artykułów stanowiącego podstawę do wszczęcia postępowania o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego

Pani dr Renata Dźwigoł jako osiągnięcie naukowe stanowiące podstawę do wszczęcia postępowania habilitacyjnego wskazała cykl 12 artykułów, napisanych w latach 2011 – 2018, opatrzonych wspólnym tytułem *Frazemy z pola leksykalno-semantycznego DIABEŁ w polszczyźnie. Ujęcie antropocentryczne*. Niektóre z nich są obszernymi dwudziestostronicowymi studiami. Choć jest to bezsprzecznie wartościowy wkład w dorobek polskiej etnolingwistyki, jednak nie mogę się powstrzymać od wyrażenia żalu, że Habilitantka nie opracowała tego materiału w postaci książki, która stałaby się kompendium wiedzy na temat zawartych w języku demonologicznych wierzeń polskiego ludu.

Problematyka podjęta w omawianym cyklu artykułów towarzyszy Habilitantce od czasów studenckich. Poświęciła jej swoją rozprawę doktorską, która stała się podstawą znakomitej monografii pt. *Polskie ludowe słownictwo mitologiczne*. Opublikowała szereg artykułów z zakresu etnolingwistyki, do których odniosę się w dalszej części recenzji.

Prace wchodzące w skład cyklu zajmują się centralną postacią demonologii ludowej, jaką jest diabeł. W swoich badaniach Habilitantka uwzględniła jednostki frazeologiczne (frazemy) zawierające komponent DIABEŁ lub jego synonimy i tworzone od nich derywaty. Dr R. Dźwigoł opowiada się za szerokim rozumieniem frazeologii, włączając w jej zakres nie tylko klasyczne związki frazeologiczne, ale również porównania, przysłowia, powiedzenia oraz inne utrwalone wielowyrzowe konstrukcje językowe. Konsekwentnie stosuje w badaniach podejście panchroniczne, pozwalające na wzięcie pod uwagę jednostek powstałych w różnych okresach rozwoju polszczyzny. Zakresem swoich analiz obejmuje zarówno frazemy ogólnopolskie, jak i jednostki wywodzące się z gwar i odmian środowiskowych. Tak rozległy obszar badawczy jest w rozważaniach etnolingwistycznych jak najbardziej właściwy, gdyż umożliwia całościowy ogląd analizowanego zagadnienia. Podstawowym źródłem materiału są dla dr R. Dźwigoł opracowania paremiograficzne, przede wszystkim *Nowa księga przysłów i wyrażen przysłowiowych polskich* pod red. J. Krzyżanowskiego – najobszerniejszy polski zbiór przysłów i frazeologizmów i *Słownik gwar kaszubskich na tle kultury ludowej* B. Sychty. Autorka korzysta też z licznych opracowań z zakresu paremiologii i frazeologii ogólnej i gwarowej, współczesnej i historycznej. Jej orientacja w tej

dziedzinie jest naprawdę ogromna.

Podstawowym założeniem omawianego cyklu jest teza o antropocentrycznym charakterze języka. Habilitantka dąży bowiem nie tyle do rekonstrukcji obrazu diabła w wierzeniach ludowych, co zostało już pokazane w licznych przywoływanych zresztą przez nią pracach, lecz do zbadania, jak diabeł jest przez człowieka widziany oraz jak pojęcie demona jest w języku wykorzystywane w przedstawianiu człowieka, jego działalności i jego środowiska. Takie podejście do zagadnienia pozwala na przyjrzenie się niezbadanym do tej pory aspektom frazeologii i paremiologii dotyczącej wierzeń ludowych.

Zaprezentowany cykl otwierają dwa artykuły (*Diabeł tkwi... we frazeologii* oraz *Boskie a diabelskie – na podstawie polskich przysłów i frazeologizmów*), które w autoreferacie zostały objęte wspólnym tytułem *Sacrum we frazematach z pola leksykalno-semantycznego DIABEŁ*. Renata Dźwigoł ukazuje w nich, jak opozycje sacrum – profanum, Bóg – diabeł przejawiają się w języku, jak są konceptualizowane. Analiza przedstawionych jednostek prowadzi do dwu częściowo sprzecznych wniosków. Z jednej strony bowiem granica między tym, co boskie, a tym, co diabelskie, jest bardzo wyraźna, z drugiej zaś strony można obserwować zacieranie się granicy między tymi dwoma porządkami. Autorka w sposób bardzo klarowny prowadzi swój wywód, wskazując wyrażone w języku miejsce człowieka między tymi sferami i jego kondycję we wszechświecie.

Oba te artykuły stanowią wprowadzenie do problematyki zawartej w sześciu kolejnych studiach, a zatytułowanej w autoreferacie *Obraz człowieka we frazematach z pola leksykalno-semantycznego DIABEŁ*. Artykuły te kolejno prezentują opis cielesności człowieka (*O człowieku w aspekcie fizycznym – na podstawie jednostek frazeologicznych z komponentem „diabeł”*), różne przejawy aktywności ludzkiej (*O aktywności człowieka - na podstawie jednostek frazeologicznych z komponentem 'diabeł'*), cechy charakteru (*Ś ciebie mo diaboł pociechę. O charakterze człowieka na podstawie frazeologizmów i paremii z pola leksykalno-semantycznego <DIABEŁ>*), *Frazemy z pola leksykalno-semantycznego DIABEŁ wyrażające i opisujące cechy charakteru człowieka*) trudności w porozumiewaniu się ludzi między sobą (*Gdzie diabeł nie może, tam babę pośle – o diable i komunikacji między ludźmi [na podstawie polskich przysłów i frazeologizmów]*) i wreszcie przekleństwa (*O liczbie diabłów – na podstawie polskich frazeologizmów i przysłów*). Cztery pierwsze artykuły charakteryzują się podobną, przejrzystą kompozycją. Każdy z nich rozpoczyna się uwagami wstępnymi, prezentacją wykorzystanych źródeł, po czym następuje przedstawienie bogatego materiału uporządkowanego według precyzyjnie wyodrębnionych faset wraz z komentarzem, wszystkie teksty zamykają jasno i wyraziście wymienione wnioski. Tworzą one całościowy obraz człowieka, najczęściej członka społeczności wiejskiej, widzianego poprzez

pryzmat omawianych przysłów i związków frazeologicznych. Autorka bardzo wnikliwie analizuje prezentowany obszerny materiał, jest wyczulona na wszelkie pojawiające się w nim subtelności.

Nieco inny charakter ma artykuł pt. *Gdzie diabeł nie może, tam babę pośle - o diable i komunikacji między ludźmi na podstawie polskich przysłów i frazeologizmów*. Habilitantka przedstawia w nim wyrażone w stałych konstrukcjach językowych problemy związane z trudnościami w porozumieniu się między ludźmi. Płynna narracja prowadzi czytelnika od kwestii kłótni i sporów zawodowych, poprzez zawartą w paremiach negatywną kreację kobiety, do językowego obrazu związku małżeńskiego. Jak wskazują przywołane w artykule przysłowia i frazeologizmy, użytkownicy języka chętnie poszukiwali przyczyn niezgody i braku komunikacji w ingerencji diabła, co znalazło wyraz w bardzo licznych frazematach. Segment cyklu poświęcony obrazowi człowieka zamyka interesujący obszerny (19 stron) artykuł *O liczbie diabłów – na podstawie polskich frazeologizmów i przysłów*. Autorka opisuje proces „multiplikacji diabła” w ekspresywnych związkach frazeologicznych, wskazując występujące w paremiach techniki hiperbolizujące. Wzorowa kompozycja tekstu czyni z niego modelowy przykład opracowywania materiału frazeologicznego.

Kolejny ciekawy element cyklu stanowią dwa artykuły objęte przez Autorkę wspólnym tytułem *Świat otaczający człowieka we frazematach z pola leksykalno-semantycznego DIABEŁ*. W pierwszym z nich (*O „diabelskich” nazwach i nazwaniach*) Renata Dźwigoł omówiła obiekty świata przyrody i kultury materialnej mające nazwy odnoszące się do diabła. Bardzo wyraźnie rysuje się w nich antropocentryczny charakter języka, powodujący, że „diabelską” nazwę uzyskują te, które z punktu widzenia człowieka są nieużyteczne lub brzydkie, odbiegające od normy. Drugi artykuł z tej grupy (*Nazwy z zakresu kultury materialnej motywowane pojęciami z zakresu kultury duchowej*) obejmuje kilkanaście nazw, głównie spoza podstawowego zasobu leksykalnego polszczyzny, wykorzystujących leksemy DIABEŁ, BÓG, ANIOŁ. Autorka koncentruje się tu przede wszystkim na ich motywacji.

Od głównej tematyki cyklu odbiega artykuł *Diabeł w reklamie – aspekt kulturowy i językowy*. Habilitantka analizuje kilkanaście przekazów reklamowych wykorzystujących wizerunek diabła i frazeologię odnoszącą się do demona. Autorka odchodzi tu od tak chętnie omawianej przez nią frazeologii folklorystycznej i wkracza na obszar badań medioznawczych. Z tym zadaniem radzi sobie bardzo dobrze, udowadniając wielostronność swojej wiedzy.

Ostatnim artykułem przedstawionego cyklu jest opublikowany w tomie wydanym w Zagrzebiu artykuł *Ni pies, ni bies – jednostki frazeologiczne z komponentami 'pies' oraz 'diabeł' w polszczyźnie*. Ma on bardziej teoretyczny charakter niż pozostałe teksty. Autorka porusza w nim problem wariantowości i synonimii frazeologizmów. Według niej wariantami są jednostki mające

takie samo znaczenie, dopuszczające wymiennosc komponentów niesynonimicznych, np. *pies* i *diabeł*. Habilitantka, zakładając, że leksem PIES pełni w przywołanych związkach funkcję eufemizmu, uznaje np. jednostki *psu z gardła wydrze / i diabłu z gardła wydrze* za jednorodne pod względem obrazowania. Jest to stanowisko przyjęte przez wielu frazeologów, choć moim zdaniem można by z tym dyskutować. Frazeologizmy synonimiczne zaś to jednostki mające takie samo znaczenie, lecz wyraźnie różniące się obrazowaniem, np. *Wszystko na psa pójdzie / Wszystko diabli wezmą*. Podjęta przez dr Dźwigoł problematyka, zilustrowana paremiami zawierającymi komponenty *diabeł* i *pies*, jest jednym z ważniejszych i trudniejszych problemów frazeologii. Autorka jasno wyłożyła w artykule swoje stanowisko, uzasadniając je dobrze dobranymi przykładami.

Artykuły należące do cyklu przedstawionego jako główne osiągnięcie naukowe pani dr Renaty Dźwigoł stanowią zbiór bardzo starannie przygotowanych tekstów naukowych z dziedziny etnolingwistyki, frazeologii i paremiologii. Autorka zadbała o bogaty materiał badawczy, obejmujący różnorodne frazemy zawierające jako komponent leksem DIABEŁ wraz z licznymi jego synonimami i derywatami. Przygotowanie dwunastu tekstów wchodzących w skład cyklu zaproponowanego przez Habilitantkę wymagało od niej orientacji nie tylko w różnych dziedzinach językoznawstwa, ale też w etnografii, historii, psychologii, teologii, muzykologii etc. Pani dr Dźwigoł wykazała się w pełni niezbędną erudycją. W rezultacie powstało wartościowe całościowe opracowanie paremii ze wskazanym komponentem, wzbogacające w znacznym stopniu wiedzę o człowieku i wiele mówiące na temat życia duchowego minionych pokoleń Polaków.

Za najważniejsze walory przedstawionego do oceny cyklu artykułów uważam:

- bogactwo zgromadzonego materiału;
- przyjęcie antropocentrycznego punktu widzenia;
- bardzo staranną, konsekwentną kompozycję poszczególnych tekstów;
- niezwykle dbałość o dokumentację.

Wady, które można tu spostrzec, wynikają z przyjętej formuły zbioru artykułów, a nie książki prezentującej badania i ich wyniki. Za mankamenty można tu zatem uznać powtarzalność pewnych treści, brak ogólnej ramy kompozycyjnej, skutkujący nieobecnością wprowadzenia czy podsumowania całości.

Przyjmując jednak dopuszczalną w ustawie konwencję, uważam, że poddany ocenie cykl artykułów pt. *Frazemy z pola leksykalno-semantycznego DIABEŁ w polszczyźnie. Ujęcie antropocentryczne* ze względu na swoje liczne zalety spełnia wymagania stawiane przed pracami mającymi stanowić podstawę postępowania habilitacyjnego.

b) Ocena pozostałego dorobku naukowego dr Renaty Dźwiągół

Na pozostały opublikowany dorobek naukowy Habilitantki składają się: monografia *Polskie ludowe słownictwo mitologiczne* (Kraków 2004), dwadzieścia cztery artykuły zamieszczone w punktowanych czasopismach, takich jak „Język Polski”, „Poradnik Językowy”, „Studia Linguistica”, i tomach zbiorowych, w tym wydawanych za granicą (w Grodnie, Ostrawie, Zagrzebiu), oraz pięć recenzji. Jeden z artykułów został opublikowany w języku angielskim.

Monografia jest nieco przeredagowaną wersją rozprawy doktorskiej pani dr Dźwiągół, o czym wspomina Autorka we wstępie do książki (s. 9), toteż, mimo że uważam tę pracę za znakomitą analizę polskich gwarowych nazw istot demonicznych, nie będę jej tu omawiać. Pozostałe artykuły zostały uporządkowane w doskonałym autoreferacie Habilitantki. Dr Dźwiągół podzieliła je na 6 grup, przy czym zdecydowana większość tekstów (21) dotyczy problematyki etnolingwistycznej. Od zagadnień lingwistyki kulturowej odbiegają dwa artykuły poświęcone językowi artystycznemu oraz krótki tekst o regionalizmach w języku Małopolan. Świadczy to o bardzo skonkretyzowanych zainteresowaniach badaczki, ja jednak chętnie widziałabym nieco szersze pole badawcze, choć przyznaję, że konsekwentne trzymanie się jednej dziedziny badań lingwistycznych przez wielu uczonych uznawane jest za zaletę.

Demonologia ludowa pojawia się w sześciu kolejnych artykułach. Dr Dźwiągół omawia językowe ślady kultu demonów domowych (*Polska ludowa terminologia mitologiczna - demony ludowe*), analizuje nazwy krasnoludków (*Krasnoludki a polska demonologia ludowa – nazwy krasnoludków*), w oparciu o materiały etnograficzne charakteryzuje językowy obraz diabła z Polesia (*Poleski diabeł – próba charakterystyki etnograficznej i językoznawczej*) i diabłów gorcezańskich (*Diabeł i inne demony grasujące niegdyś na ziemi gorcezańskiej [zagórzańskej]*), w znakomitym tekście pokazuje ślady wierzeń ludowych odzwierciedlone we frazeologii (*Ślady wierzeń ludowych z zakresu demonologii odzwierciedlone w jednostkach frazeologicznych*) oraz opisuje, jakie istoty demoniczne pojawiły się w tekstach Adama Mickiewicza (*Świat nadzmysłowy ludu w małej ojczyźnie Adama Mickiewicza*). Autorka nie ogranicza się w swoich opracowaniach tylko do demonów - bardzo ciekawy artykuł został poświęcony obrazowi anioła ukazanemu w polskiej frazeologii i przysłowiach (*Anioł w świetle polskiej frazeologii i paremiologii*). Wszystkie teksty – jak zawsze w pracach Habilitantki – są napisane bardzo rzetelnie, z bogatą bazą materiałową, w sposób niezwykle uporządkowany.

Frazeologia jest tą dziedziną wiedzy o języku, która daje możliwość poznania warunków życia, obyczajów, mentalności minionych pokoleń. Ułatwia zrozumienie wielu zjawisk z otaczającego nas świata. Pani dr Renata Dźwiągół znakomicie wykorzystuje te możliwości,

ukazując, jak się w języku odzwierciedlają i jak są wartościowane ludzkie zachowania i cechy charakteru, takie jak lenistwo (*Jak mówimy o lenistwie? - na podstawie polskich przysłów i frazeologizmów*), łakomstwo, pracowitość, troska o zdrowie, (*O jedzeniu i pracy – na podstawie polskich przysłów, O jedzeniu i pracy na podstawie polskich przysłów*, „*Jedz, a bądź zdrow*” - *porady dotyczące jedzenia i zdrowia (na podstawie polskich przysłów i powiedzeń)*), dążenie do dobrobytu („*Gdybym był bogaty...*” - *obraz człowieka bogatego w polskich przysłowiacz*). Jej artykuły pozwalają lepiej przyjrzeć się ukrytym w języku właściwościom zwykłych przedmiotów, takich jak stół (*Obraz stołu w polszczyźnie*) czy kamień (*Kamień a człowiek -wartościowanie we frazeologizmach z leksemem „kamień”*) i ich znaczeniu w życiu człowieka. W języku jest zawarte wartościowanie – ta banalna prawda ujawnia się w wielu tekstach Habilitantki, ale *expressis verbis* wyrażona jest w artykule *Potoczne rozumienie pojęcia PRAWDA – analiza polskich przysłów*.

Z tak bliską pani Dźwigoł etnolingwistyką wiąże się ściśle problematyka stereotypów narodowościowych. Jej artykuły poświęcone etnicznym stereotypom Cygana, Niemca, Żyda bardzo przejrzysto pokazują funkcjonowanie w języku opozycji *swój – obcy*. Wszystkie trzy artykuły dotyczące tych zagadnień ujawniają wielką skrupulatność Autorki i jej znajomość literatury przedmiotu.

Spośród innych tekstów Habilitantki chciałabym zwrócić szczególną uwagę na trzy artykuły określone przez nią jako „dotyczące małej ojczyzny”: *Pieśni ludowe z Suszca i okolic - „mała ojczyzna” a reszta świata*, *„Mała ojczyzna” Ślązaka we frazeologizmach i przysłowiacz gwarowych (Śląsk Cieszyński, Górny Śląsk, Śląsk Opolski)* oraz *O śląskiej frazeologii i paremiologii toponimicznej – raz jeszcze*. Na podkreślenie zasługuje fakt, że pani dr Renata Dźwigoł jako rodowita Ślązaczka umie korzystać z „wiedzy wrodzonej”, z tego, co otaczało ją w dzieciństwie, co stało się jej dziedzictwem. Widoczne jest to zwłaszcza z pierwszym z wymienionych artykułów znakomicie opisującym bogactwo folklorystyczne regionu. Wymienione prace doceniam jeszcze z jednego względu: Autorka w sposób bardzo sprawny łączy w nich dwie dziedziny badań lingwistycznych – frazeologię i onomastykę, co zgodne jest także z moim podejściem do tej problematyki. Analizy Habilitantki są jak zawsze bardzo rzetelne, dociekliwe, prostujące niekiedy błędne informacje zawarte w *Nowej księdze przysłów i wyrażeń przysłowiowych polskich* czy w pracach innych językoznawców.

Omawiając działalność naukową R. Dźwigoł, należy wspomnieć o pięciu artykułach recenzyjnych zamieszczonych w różnych czasopismach oraz o jej pracach redakcyjnych, zwłaszcza przy opracowywaniu czterech tomów serii *Dialog z Tradycją*, a także dwu tomów czasopisma naukowego „*Studia Linguistica*”.

Habilitantka jest badaczką bardzo aktywną naukowo, o czym świadczy jej udział w

wielu ogólnopolskich i międzynarodowych konferencjach naukowych, także poza granicami Polski. Włączała się również w organizację konferencji w Krakowie. Dwukrotnie pełniła funkcję sekretarza konferencji (2013, 2016), raz była współorganizatorką otwartego posiedzenia Sekcji Etnolingwistycznej Komitetu Językoznawstwa PAN.

Pani dr Dźwigoł jest od roku 1994 członkiem Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego, a od roku 2007 członkiem Komisji Etnolingwistycznej Komitetu Językoznawstwa PAN (obecnie Sekcja Etnolingwistyczna).

Podsumowując tę część recenzji, uważam, że cały dorobek naukowy pani dr Renaty Dźwigoł w znacznym stopniu wzbogaca polską etnolingwistykę, obejmując dziedziny do tej pory niezbadane i pokazując jej nowe horyzonty. Prace Habilitantki są cytowane, a jej piarstwo naukowe, charakteryzujące się niezwykłą solidnością, dbałością o szczegóły i precyzją kompozycyjną, może być wzorem dla młodych badaczy. Zostało to docenione przez Rektora Akademii Pedagogicznej w Krakowie, który dwukrotnie przyznał pani doktor Dźwigoł nagrodę naukową (w 2003 r. nagroda zespołowa, w 2005 r. nagroda indywidualna).

3. Ocena dorobku dydaktycznego i popularyzatorskiego oraz współpracy międzynarodowej Habilitantki

Pani dr Renata Dźwigoł jest doświadczonym nauczycielem akademickim. Prowadziła zajęcia na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych na kilku kierunkach (filologia polska, kulturoznawstwo i wiedza o mediach, logopedia), nauczając takich przedmiotów, jak gramatyka opisowa języka polskiego, kultura języka polskiego, stylistyka praktyczna, leksykologia i leksykografia, odmiany współczesnej polszczyzny, podstawy etnolingwistyki, stereotypy w języku, analiza językowo-stylistyczna tekstu, podstawy pragmalingwistyki, język jako wyznacznik tożsamości. Na studiach podyplomowych *Komunikacja społeczna (retoryka – dziennikarstwo – public relations)* prowadziła z zajęcia z kultury języka, a na podyplomowych studiach *Romowie w Polsce – historia, prawo, kultura, stereotypy etniczne* – z przedmiotu językowe stereotypy mniejszości etnicznych. Od 2001 r. dr R. Dźwigoł prowadzi seminaria licencjackie, opiekowała się też seminarium magisterskim. Pod jej kierunkiem powstało blisko 70 prac licencjackich i 8 prac magisterskich. Sprawowała też opiekę naukową nad doktorantką, pełniąc funkcję promotora pomocniczego. Powierzenie jej tak różnorodnych zajęć świadczy o dużym zaufaniu władz Instytutu Filologii Polskiej do Habilitantki.

Dr Renata Dźwigoł aktywnie uczestniczy także w innych pracach dydaktycznych Instytutu – wiele razy sprawowała funkcję opiekuna roku, była członkiem, a także sekretarzem Komisji Rekrutacyjnej na kierunku filologia polska, a obecnie jest członkiem Komisji

Rekrutacyjnej na kierunku logopedia, należy do zespołów przygotowujących nowe programy studiów, jest członkiem Rady Naukowej Instytutu Filologii Polskiej i Kierunkowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia w Instytucie Filologii Polskiej. W latach 2009/2010 i 2010/2011 pełniła funkcję kierownika studiów podyplomowych *Komunikacja społeczna (retoryka – dziennikarstwo – public relations)*.

Swoim doświadczeniem dydaktycznym dzieliła się podczas zagranicznych staży w ramach programu *Erasmus* (w Wilnie i trzykrotnie w Ostrawie). Jest też stałą uczestniczką cyklicznych konferencji *Parémie národů slovanských*, organizowanych przez Uniwersytet Ostrawski.

Swoją wiedzę Habilitantka wykorzystuje również, aktywnie uczestnicząc w popularyzacji nauki. Wygłaszała wykłady w szkołach i na Uniwersytecie Trzeciego Wieku, brała udział w otwartych spotkaniach naukowych i udzielała wywiadów dla lokalnej prasy. Była też członkiem Krakowskiego Komitetu Okręgowego Olimpiady Literatury i Języka Polskiego.

Pani dr Renata Dźwigoł jest bardzo aktywnym pracownikiem naukowo-dydaktycznym. Jej wielostronne zaangażowanie w dydaktykę prowadzoną w Instytucie Filologii Polskiej Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, jak również w życie naukowe regionu oceniam wysoko.

4. Konkluzja

Wnikliwe przyjrzenie się publikacjom pani doktor Renaty Dźwigoł, a zwłaszcza artykułom wskazanym jako osiągnięcie naukowe, pozwala mi uznać, że dorobek ten jest ważnym, istotnym, w myśl *Ustawy o tytułach i stopniach naukowych*, wkładem w rozwój językoznawstwa, a szczególnie etnolingwistyki. Niezwykła rzetelność naukowa Habilitantki, jej staranność w doborze materiału badawczego i skrupulatność w analizie zasługuje na szczególne podkreślenie. Równie wysoko oceniam jej działalność dydaktyczną, organizacyjną i popularyzatorską.

Biorąc to wszystko pod uwagę, z pełnym przekonaniem zwracam się do Komisji Habilitacyjnej, a za jej pośrednictwem do Rady Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie o nadanie pani doktor Renacie Dźwigoł stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie językoznawstwo.

(-) Alicja Nowakowska